TRIỂN LÃM POSTER KHOA HỌC
DENGUE IN ACTION
SỐT XUẤT HUYẾT DENGUE: ỨNG DỤNG KHOA HỌC VÀO THỰC TIỄN HƯỚNG TỚI MỤC TIÊU QUẢN LÝ TOÀN DIỆN

ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ, LÂM SÀNG VÀ CẬN LÂM SÀNG Ở BỆNH NHÂN SỐT XUẤT HUYẾT DENGUE NGƯỜI LỚN CÓ ĐÁI THÁO ĐƯỜNG

Tác giả: Nguyễn Tân Minh Quân, Nguyễn Quang Trung, Phan Vĩnh Thọ
Đơn vị công tác: Bệnh viện Bệnh nhiệt đới
Thông tin liên hệ: Email: minhquantdn@gmail.com Số điện thoại: 0795897697 Địa chỉ: Phường Bàn Cờ, TP. Hồ Chí Minh

TÓM TẮT / ABSTRACT

Nghiên cứu mô tả được thực hiện trên 140 bệnh nhân sốt xuất huyết Dengue có đái tháo đường điều trị nội trú tại Bệnh viện Bệnh Nhiệt đới từ tháng 01/2024 đến tháng 08/2026. Sốt xuất huyết Dengue nặng chiếm 26,4%, trong đó sốc sốt xuất huyết Dengue là thể bệnh thường gặp nhất. So với nhóm không nặng, nhóm nặng có tỷ lệ nôn ói, xuất huyết niêm mạc, dày thành túi mật, tràn dịch màng bụng và tràn dịch màng phổi cao hơn; đồng thời có đường huyết, HbA1c và men gan cao hơn có ý nghĩa thống kê.

A descriptive study was conducted among 140 adults with Dengue and diabetes who were hospitalized at the Hospital for Tropical Diseases between January 2024 and August 2026. Severe dengue accounted for 26.4% of cases, with dengue shock being the most common severe manifestation. Compared with non-severe cases, patients with severe dengue had higher frequencies of vomiting, mucosal bleeding, gallbladder wall thickening, ascites, and pleural effusion, as well as significantly higher blood glucose, HbA1c and aminotransferase levels.

ĐẶT VẤN ĐỀ / MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU

Đặt vấn đề

Sốt xuất huyết Dengue là bệnh truyền nhiễm cấp tính, chưa có điều trị đặc hiệu, trong khi đó đái tháo đường là bệnh nội khoa mạn tính phổ biến tại Việt Nam. Đái tháo đường làm tăng đáng kể nguy cơ sốt xuất huyết Dengue nặng. Các nghiên cứu mô tả nhóm người bệnh sốt xuất huyết có đái tháo đường tại Việt Nam còn hạn chế.

Mục tiêu nghiên cứu:

Mô tả đặc điểm dịch tễ, lâm sàng và cận lâm sàng ở bệnh nhân sốt xuất Dengue người lớn có đái tháo đường.

ĐỐI TƯỢNG – PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Thiết kế nghiên cứu: Mô tả hàng loạt ca

Cỡ mẫu: 140 bệnh nhân

Tiêu chuẩn chọn vào: BN sốt xuất huyết Dengue ≥ 18 tuổi có đái tháo đường

Tiểu chuẩn loại trừ: Phụ nữ có thai

Thời gian: 01/2024–08/2026.

Địa điểm: Các khoa lâm sàng điều trị nội trú sốt xuất huyết Dengue tại Bệnh viện Bệnh Nhiệt đới

Biến số: Tuổi, giới, nơi cư trú, nghề nghiệp, các triệu chứng lâm sàng, thể bệnh, đường huyết, HbA1C, AST, ALT, dày thành túi mật, tràn dịch màng bụng, tràn dịch màng phổi

KẾT QUẢ

1. Đặc điểm dân số nghiên cứu

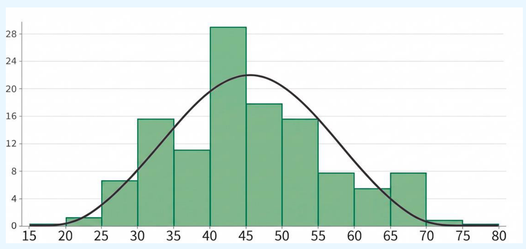

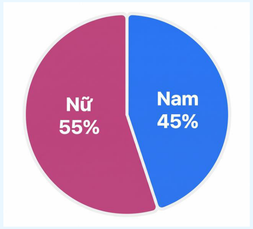

Giới tính

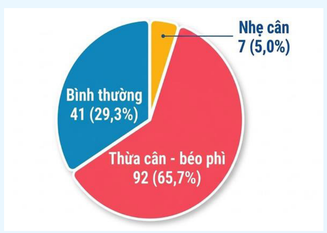

Tình trạng dinh dưỡng

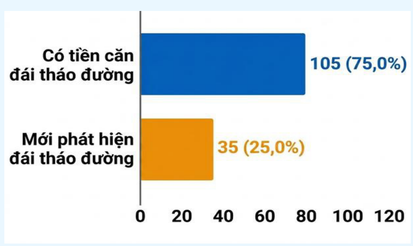

Tiền căn đái tháo đường

2. Đặc điểm biểu hiện lâm sàng

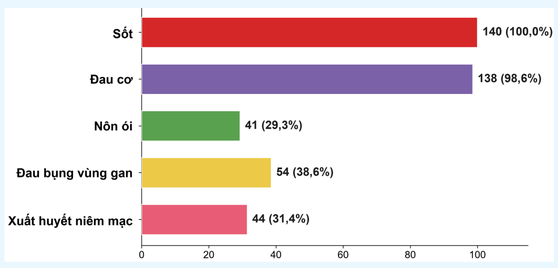

Nôn xuất hiện nhiều hơn ở nhóm nặng so với không nặng: 51,4% so với 21,4% (p <0,001)

Tương tự với xuất huyết niêm mạc: 59,5% so với 21,4% (p <0,001)

3. Đặc điểm phân mức độ bệnh

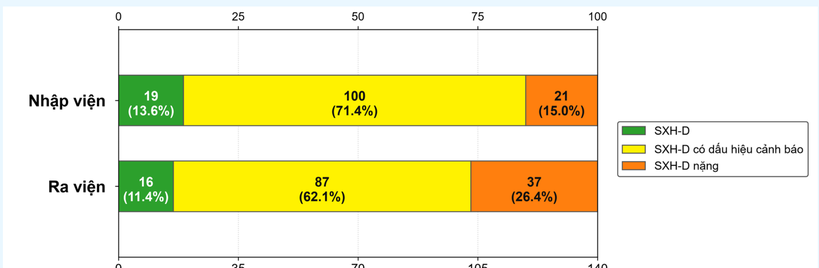

Trong 37 ca SXH-D nặng, thể bệnh thường gặp nhất là sốc SXH-D với 24 ca (64,9%)
trong đó có 17 trường hợp không tái sốc và 7 trường hợp có tái sốc

4. Đặc điểm men gan, đường huyết và HbA1c

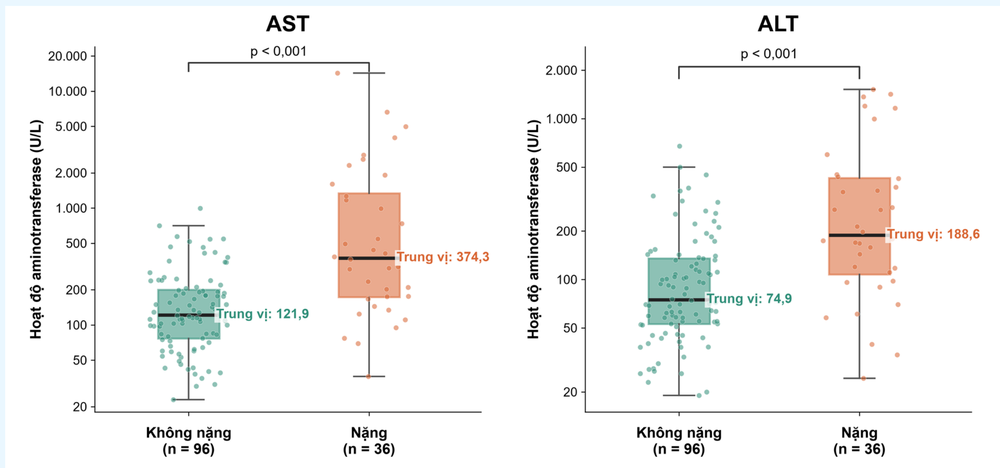

AST, ALT tăng cao hơn có ý nghĩa thống kê ở nhóm nặng.

Đường huyết tĩnh mạch nhóm nặng có trung vị là 25,39 (KTPV 21,19-32,33), cao hơn có ý nghĩa thống kê so với nhóm không nặng: trung vị 12,95 (KTPV 9,89-16,04) (p<0,001)

Trung vị HbA1C nhóm nặng 11,40% (KTPV 9,05–13,15%), cao hơn có ý nghĩa thống kê so với nhóm SXH-D không nặng: 7,80% (KTPV 6,94–8,75%) (p<0,001)

5. Đặc điểm siêu âm ổ bụng

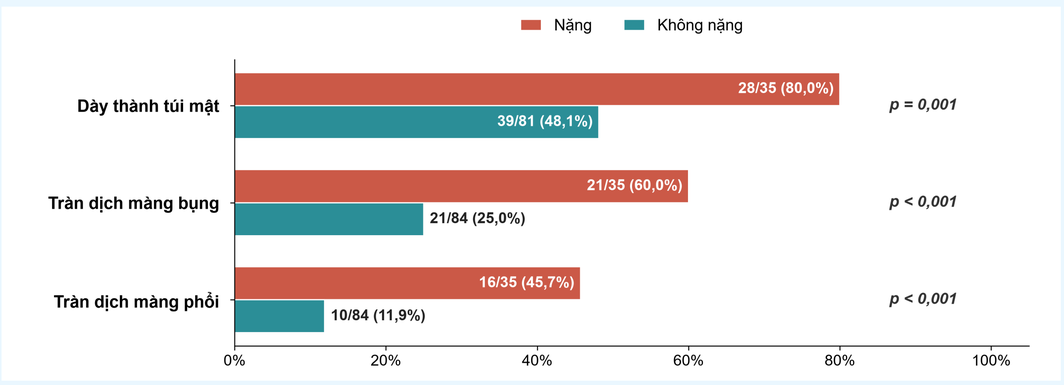

KẾT LUẬN & ĐỀ XUẤT

Sốt xuất huyết Dengue kèm đái tháo đường có thể gặp ở mọi lứa tuổi, trong đó tuổi lao động chiếm tỷ lệ cao nhất. Phần lớn bệnh nhân có kèm thừa cân - béo phì (65,7%)

Biểu hiện lâm sàng thường gặp nhất là đau cơ, nôn ói, đau bụng vùng gan và xuất huyết niêm mạc. Tỷ lệ SXH-D nặng chiếm 26,4%, trong đó thể bệnh thường gặp nhất là sốc SXH-D

Nhóm SXH-D nặng có đường huyết tĩnh mạch, HbA1c, men gan cao hơn và thường gặp dày thành túi mật hơn, tràn dịch màng bụng, tràn dịch màng phổi hơn so với nhóm không nặng

Đề xuất:

Xét nghiệm HbA1C nên được thực hiện rộng rãi hơn ở bệnh nhân sốt xuất huyết Dengue người lớn đái tháo đường

Xét nghiệm men gan, siêu âm ổ bụng có thể được thực hiện để theo dõi các bệnh nhân sốt xuất huyết Dengue người lớn đái tháo đường có dấu hiệu cảnh báo

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Tsheten T, et al. Clinical predictors of severe dengue: a systematic review and meta-analysis. Infect Dis Poverty. 2021;10:123.
[2] Chagas GCL, et al. Risk factors for mortality in patients with dengue: a systematic review and meta-analysis. Trop Med Int Health. 2022;27(8):656–668.
[3] Lu HZ, et al. Diabetes mellitus as a risk factor for severe dengue fever and West Nile fever: a meta-analysis. PLoS Negl Trop Dis. 2024;18(5):e0012217.